Sanhedrin 97a

אמר רבא מריש הוה אמינא ליכא קושטא בעלמא אמר לי ההוא מרבנן ורב טבות שמיה ואמרי לה רב טביומי שמיה דאי הוו יהבי ליה כל חללי דעלמא לא הוה משני בדבוריה זימנא חדא איקלעי לההוא אתרא וקושטא שמיה ולא הוו משני בדיבורייהו ולא הוה מיית איניש מהתם בלא זימניה §נסיבי איתתא מינהון והוו לי תרתין בנין מינה

Concerning the lack of truth, Rava says: Initially I would say that there is no truth anywhere in the world. There was a certain one of the Sages, and Rav Tavut is his name, and some say Rav Tavyomei is his name, who was so honest that if they were to give him the entire world, he would not deviate from the truth in his statement. He said to me: One time I happened to come to a certain place, and Truth is its name, and its residents would not deviate from the truth in their statements, and no person from there would die prematurely. I married a woman from among them, and I had two sons from her.

יומא חד הוה יתבא דביתהו וקא חייפא רישה אתאי שיבבתה טרפא אדשא סבר לאו אורח ארעא אמר לה ליתא הכא שכיבו ליה תרתין בנין אתו אינשי דאתרא לקמיה אמרו ליה מאי האי אמר להו הכי הוה מעשה א"ל במטותא מינך פוק מאתרין ולא תגרי בהו מותנא בהנך אינשי

One day his wife was sitting and washing the hair on her head. Her neighbor came and knocked on the door. He thought: It is not proper conduct to tell the neighbor that his wife is bathing. He said to her: She is not here. Since he deviated from the truth his two sons died. The people residing in that place came before him and said to him: What is the meaning of this? He said to them: This was the nature of the incident, and told them what happened. They said to him: Please leave our place and do not provoke premature death upon these people.

Bereishit Rabbah 8:5

אָמַר רַבִּי סִימוֹן, בְּשָׁעָה שֶׁבָּא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְבְרֹאת אֶת אָדָם הָרִאשׁוֹן, נַעֲשׂוּ מַלְאָכֵי הַשְּׁרֵת כָּתִּים (תַהַלִּים פּה, יאַ)כִּתִּים, וַחֲבוּרוֹת חֲבוּרוֹת, מֵהֶם אוֹמְרִים אַל יִבָּרֵא, וּמֵהֶם אוֹמְרִים יִבָּרֵא, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב:

ָחֶסֶד וֶאֱמֶת נִפְגָּשׁוּ צֶדֶק וְשָׁלוֹם נָשָׁקוּ.

ָחֶסֶד אוֹמֵר יִבָּרֵא, שֶׁהוּא גּוֹמֵל חֲסָדִים.

ָוַאֶמֶת אוֹמֵר אל יָבַּרֵא, שֶׁכַּלּוֹ שָׁקַרִים.

ָצֶדֶק אוֹמֶר יִבָּרֵא, שֶׁהוּא עוֹשֶׂה צְדָקוֹת.

שָׁלוֹם אוֹמֵר אַל יִבָּרֵא, דְּכוּלֵיהּ קְטַטָה.

ּוְתַשְׁלֵךְ אֱמֶת :(<u>דניאל ח, יב</u>) מֶה עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נָטַל אֱמֶת וְהִשְׁלִיכוֹ לָאֶרֶץ, הֲדָא הוּא דְכְתִיב אַרְצָה, אָמְרוּ מֵלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, רְבּוֹן הָעוֹלָמִים מָה אַתָּה מְבַדֶּה תַּכְסִיס אַלְטִיכְסְיָה אֱמֶת מֵאֶרֶץ תִּצְמָח. :(<u>תהלים פה, יב</u>)שָׁלָּךְ, תַּעֲלֶה אֱמֶת מִן הָאָרֶץ, הַדָא הוּא דְכְתִיב

ַרַבָּנָן אָמְרֵי לָהּ בְּשֵׁם רַבִּי חֲנִינָא בַּר אִידֵי וְרַבִּי פִּינְחָס וְרַבִּי חֶלְקְיֶּה בְּשֵׁם רַבִּי סִימוֹן אָמַר, מְאֹד, הוּא וַיַּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד, וְהִנֵּה טוֹב :(ב<u>ראשית א. לא</u>)אָדָם. הָדָא הוּא דְכְתִיב אָדָם. רַב הוּנָא רַבָּהּ שֶׁל צִפּוֹרִין אֲמַר עַד שֶׁמַּלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת מִדַּיְּנִין אֵלוּ עִם אֵלוּ וּמִתְעַסְקִין אֵלוּ עִם אֵלוּ בְּרָאוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. אָמַר לָהֶן מָה אַתֶּם מִדַּיְנִין כְּבָר נַעֲשָׂה אָדָם

Rabbi Simon said: "When the time came for the Holy One Blessed Be God to create the first human being, the angels of (Divine) service broke up into opposing groups. Some among them say: 'S/he should be created.' Some among them say:

'S/he should not be created.' This is what is written: 'Kindness and truth met; righteousness and peace kissed.' (Psalms 85:11)

Kindness says: 'Let humans be created because they will bestow kindnesses.'

Truth says: "Let humans not be created because they are entirely (made of) lies.'

Righteousness says: 'Let humans be created because they will do righteous acts.'

And peace says; 'Let humans not be created because they are entirely dissension.'

What did the Holy One Blessed be God do? God took truth and flung him to the ground. Thus it is written: 'You will cast truth to the ground.' (Daniel 8:12)

The angels of (Divine) service said before the Holy One Blessed be God: 'Master of worlds! Why do You despise Your seal of truth? Let truth rise from the ground as it is written: 'Truth will grow from the earth.' (Psalms 85:12)

Rabbi Hunah the rabbi of Tzippori said: "While the angels of (Divine) service were arguing with one another and occupied with one another, the Holy One Blessed be God created the first human."

God said to them: "Why are you debating? The human is already created."

Chagigah 16a:

ָרב יוֹסֵף אָמַר: זֶה הָעוֹבֵר עֲבֵירָה בַּסֵתֶר, כִּדְרַבִּי יִצְחָק. דְּאָמַר רַבִּי יִצְחָק: כָּל הָעוֹבֵר עֲבֵירָה בַּסֵתֶר, בָּאִילוּ דּוֹחֵק רַגָּלִי שָׁכִינַה, שַׁנָּאֵמֵר: ״כֹּה אַמֵּר ה׳ הַשַּׁמֵיִם כִּסְאִי וָהָאַרֵץ הָדוֹם רַגַּלִי״.

Rav Yosef said: This is one who commits a transgression in private, in accordance with Rabbi Yitzḥak, as Rabbi Yitzḥak said: Whoever commits a transgression in private, it is as though he pushed away the feet of the Divine Presence, as it is stated: "Thus said the Lord: The heavens are My seat, and the earth My footstool" (Isaiah 66:1). If one believes that no one can see what he is doing in private, it is as though he said that God is absent from that place. He is therefore compared to one who attempts to remove God from His footstool.

אִינִי?! וְהָאָמֵר רַבִּי אִלְעָא הַזָּקֵן: אָם רוֹאֶה אָדָם שֶׁיִּצְרוֹ מִתְגַּבֵּר עָלָיו — יֵלֵךְ לְמָקוֹם שֶׁאֵין מַכִּירִין אוֹתוֹ, וְיִלְבֵּשׁ שְׁחוֹרִין וְיִתְעַטֵּף שְׁחוֹרִין, וְיַעֲשֶׂה מַה שֶׁלְבּוֹ חָפֵץ, וְאַל יְחַלֵּל שֵׁם שָׁמַיִם בְּפַּרְהֶסְיָא! לָא קשִׁיָא: הָא — דְּמָצִי כָּיִיף לִיהּ לִיִּצְרִיהּ, הָא — דְּלָא מָצֵי כָּיִיף לִיִּצְרִיהּ.

The Gemara raises a difficulty: And is that so? But didn't Rabbi Ela the Elder say: If a person sees that his inclination is overcoming him, he should go to a place where he is unknown, and wear black, and wrap himself in black, in the manner of mourners, because he should be ashamed of his weakness, and do there what his heart desires, but let him not desecrate the Name of Heaven in public. This shows that sinning in private is sometimes preferable to the public performance of a transgression. The Gemara answers: This is not difficult. This case, where one who commits a transgression in public has no concern for the honor of his Maker, occurs when one is capable of overcoming his inclination and fails to do so. That case, where it is preferable to sin in private, occurs when one is incapable of overcoming his inclination. He is therefore advised to, at the very least, refrain from desecrating God's name in public.

Rashi on Genesis 27:19:1

אנכי עשו בכורך אָנֹכִי הַמֵּבִיא לְּךְּ וְעֵשֶׂו הוּא בְּכוֹרֶךְ (יט) אנכי הַמֵּבִיא לְךְּ וְעֵשָׂו הוּא בכרך (19) אנכי עשו בכרך I AM ESAU THY FIRST-BORN — I am he that brings food to you, and Esau is your first-born.

Pirkei Avot 1:18

ַרָבָן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, עַל שְׁלשָׁה דְבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד, עַל הַדִּין וְעַל הָאֱמֶת וְעַל הַשָּׁלוֹם, (יח) שֶׁבֶּע וֹמָלִפַּט שָׁלוֹם שִׁפְטוּ בְּשַׁעֲרֵיכֶם :שֶׁנָאֱמֵר (זכריה ח) אֱמֶת וּמִשְׁפַּט שָׁלוֹם שִׁפְטוּ בְּשַׁעֲרֵיכֶם

Rabban Shimon ben Gamliel says, "On three things the world stands: on judgment, on truth and on peace, as it is said (Zachariah 8:16), 'Judge truth and the justice of peace in your gates.'

Bava Metzia 23b:11

בהני תלת מילי עבידי רבנן דמשנו במלייהו במסכת ובפוריא ובאושפיזא In these three things the Rabbis were accustomed to change their words (i.e. lie) In matters of tractates, matters of the bed, and in matters of hospitality.

Yevamot 65b:7-9

וא"ר אילעא משום רבי אלעזר בר' שמעון מותר לו לאדם לשנות בדבר השלום שנאמר (בראשית ר' נתן אומר מצוה שנאמר (שמואל א טז, 'נ, טז) אביך צוה וגו' כה תאמרו ליוסף אנא שא נא וגו ר' נתן אומר מצוה שנאמר (שמואל א טז, 'נ, טז) אביך צוה וגו' כה תאמרו ליוסף אנא שאול והרגני וגו דבי רבי ישמעאל תנא גדול השלום שאף 'ב) ויאמר שמואל איך אלך ושמע שאול והרגני וגו זקנתי ברוך הוא שינה בו דמעיקרא כתיב (בראשית יח, יב) ואדוני זקן ולבסוף כתיב ואני זקנתי And R. Ilea said in the name of R. Eleazar b. R. Simon: A person may edit what has been said for the sake of peace, as Joseph's brothers said "Your father commanded... please forgive." (Gen 50:16) R. Natan says: this is a commandment, as it is written "Samuel said, 'How can I go? If Saul hears it he will kill me." (1 Sam 17:2) The school of R. Yishmael taught: peace is so important that even God altered what was said for its sake! For at first, [Sarah says] "My husband is old" and afterwards, [when God repeats her words to Abraham] it says "I am old." (Gen 18:12)

Ketubot 16b:12-17a:1

תנו רבנן כיצד מרקדין לפני הכלה בית שמאי אומרים כלה כמות שהיא ובית הלל אומרים כלה נאה וחסודה אמרו להן ב"ש לב"ה הרי שהיתה חיגרת או סומא אומרי' לה כלה נאה וחסודה והתורה אמרה (שמות כג, ז) מדבר שקר תרחק אמרו להם ב"ה לב"ש לדבריכם מי שלקח מקח רע מן השוק ישבחנו בעיניו או יגננו בעיניו הוי אומר ישבחנו בעיניו מכאן אמרו חכמים לעולם תהא דעתו של אדם מעורבת עם הבריות.

Our rabbis taught: How does one dance before the bride? Bet Shammai say: The bride as she is. And Bet Hillel say: "A beautiful and graceful bride"! Bet Shammai said to Bet Hillel: If she was lame or blind, does one say of her, "Beautiful and graceful bride"? Whereas the Torah said, "Keep away from a lie" (Exodus 23:7). Bet Hillel said to Bet Shammai: According to your words, if one has made a bad purchase in the market, should one praise it in front of him

or denigrate it? Surely, one should praise it in front of him. Therefore, the sages said: One should always have a pleasing disposition in front of other people.

Tosafot on Ketubot 17a:1:1

כלה כמות שהיא - ואם יש בה מום ישתקו ולא ישבחוה אי נמי ישבחוה בדבר נאה שיש בה כגון בעיניה או בידיה אם הם יפות וב"ה אומרים ישבחוה לגמרי דכשמזכירין מה שיש בה לשבח מכלל :דשאר לגנאי

The bride as she is: And if she has a blemish, they are quiet and they do not praise it. And also (another possibility is) they praise her with something pleasant that she has - for example, [he praises her] about her eyes or her hands if they are beautiful. And Beit Hillel says that you praise her altogether, as when we mention that which she has to be praised, it implies that the rest is to be denigrated.

Ritva Ketubot 17a

ישבחנו בעיניו או יגננו בעיניו. פירוש דכל שהוא מפני דרכי שלום אין בו משום מדבר שקר תרחק. Should they praise him in his eyes or denigrate him. Meaning, that anything that is for the sake of peace does not involve [a violation of] distancing one from falsehood.

Shabbat 104a:4-9

אמרי ליה רבנן לריב"ל אתו דרדקי האידנא לבי מדרשא ואמרו מילי דאפילו בימי יהושע בן נו"ן לא איתמר כוותייהו אל"ף בי"ת אלף בינה גימ"ל דל"ת גמול דלים מ"ט פשוטה כרעיה דגימ"ל לגבי דל"ת שכן דרכו של גומל חסדים לרוץ אחר דלים ומ"ט פשוטה כרעיה דדל"ת לגבי גימ"ל דלימציה ליה נפשיה ומ"ט מהדר אפיה דדל"ת מגימ"ל דליתן ליה בצינעה כי היכי דלא ליכסיף מיניה ה"ו זה שמו של הקב"ה ז"ח ט"י כ"ל ואם אתה עושה כן הקב"ה זן אותך וחן אותך ומטיב לך ונותן לך ירושה וקושר לך כתר לעוה"ב מ"ם פתוחה מ"ם סתומה מאמר פתוח מאמר סתום נו"ן כפופה נו"ן פשוטה נאמן כפוף נאמן פשוט ס"ע סמוך עניים ל"א סימנין עשה בתורה וקנה אותה פ' כפופה פ' פשוטה פה פתוח פה סתום צד"י כפופה וצד"י פשוטה צדיק כפוף צדיק פשוט היינו נאמן כפוף נאמן פשוט הוסיף לך הכתוב כפיפה על כפיפתו מכאן שנתנה התורה במנוד ראש קו"ף קדוש רי"ש רשע מאי טעמא מהדרה תגיה דקו"ף להכתוב כפיפה על כפיפתו מכאן שנתנה התורה במנוד ראש קו"ף קדוש רי"ש רשע מאי טעמא מהדרה תגיה דקו"ף לגבי רי"ש אמר הקב"ה אם חוזר בו אני קושר לו כתר כמותי ומ"ט כרעיה דקו"ף תלויה דאי הדר ביה ליעייל וליעול בהך מסייע ליה לריש לקיש) דאמר ר"ל מ"ד (משלי ג, לד) אם ללצים הוא יליץ ולענוים יתן חן בא ליטמא פותחין לו בא ליטהר מסייעים אותו שי"ן שקר תי"ו אמת מאי טעמא שקר מקרבן מיליה אמת מרחקא מיליה שיקרא שכיח קושטא לא שכיח ומ"ט שיקרא אחדא כרעיה קאי ואמת מלבן לבוניה קושטא קאי שיקרא לא קאי

The Sages said to Rabbi Yehoshua ben Levi: Young students came today to the study hall and said things the likes of which were not said even in the days of Joshua bin Nun. These children who only knew the Hebrew alphabet interpreted the letters homiletically.

Alef beit means learn [elaf] the wisdom [bina] of the Torah.

Gimmel dalet means give to the poor [gemol dalim]. Why is the leg of the gimmel extended toward the dalet? Because it is the manner of one who bestows loving-kindness to pursue the poor. And why is the leg of the dalet extended toward the gimmel? It is so that a poor person will make himself

available to him who wants to give him charity. And why does the dalet face away from the gimmel? It is to teach that one should give charity discreetly so that the poor person will not be embarrassed by him. The children continued to interpret the letters.

Heh vav: That is the principal name of the Holy One, Blessed be He. Zayin ḥet, tet yod, kaf lamed: And if you do so, the Holy One, Blessed be He, feeds [zan] you, and shows you favor [ḥan], and bestows goodness [meitiv] upon you, and gives you an inheritance [yerusha], and ties a crown [keter] for you in the World to Come [la'olam haba].

The **open mem and closed mem** indicate that the Torah contains **an open statement,** understood by all, and **an esoteric statement.**

The bent nun and the straight nun at the end of a word refer to a faithful person who is bent [ne'eman kafuf] and is modest now, who will ultimately become a well-known faithful person [ne'eman pashut]. Samekh ayin:

Support the poor [semokh aniyyim] to prevent them from falling further.

Another version: Make mnemonic signs [simanim aseh] to remember the Torah and acquire it.

The bent *peh* and the straight *peh*: Sometimes one needs to have an open mouth [*peh patuaḥ*] and speak, and sometimes one needs to have a closed mouth [*peh satum*].

The bent tzadi and the straight tzadi indicate that a righteous person who is bent and humble [tzaddik kafuf] now will ultimately become a well-known righteous person [tzaddik pashut] whose righteousness is apparent to all. The Gemara asks: That is identical to the interpretation of the bent and straight nun: Ne'eman kafuf, ne'eman pashut. The Gemara explains: The verse added the bending of the righteous person to the bending of the faithful person. From here it is derived that the Torah was given in an atmosphere of gravity. One must receive the Torah with a sense of awe and extreme humility. The children continued:

Kuf: Holy [kadosh], referring to God.

Reish: A wicked person [rasha]. Why is the kuf facing away from the reish? This question was phrased euphemistically, as it is the reish that is facing away from the kuf. The Holy One, Blessed be He, said: I am unable look at a wicked person, i.e., the wicked person does not want to look toward God. And why is the crown of the letter kuf turned toward the reish? The Holy One, Blessed be He, said: If the wicked person repents his evil ways I will tie a crown for him like My own. And why is the leg of the kuf suspended and not connected to the roof of the letter? Because if the wicked person repents he can enter through this opening if he so desires. The Gemara asks: Let him enter through that opening, as the kuf is open on both sides at the bottom. The Gemara

answers: This supports the statement of Reish Lakish, as Reish Lakish said: What is the meaning of that which is written: "If it concerns the scorners, He scorns them, and unto the humble He gives grace" (Proverbs 3:34)? One who comes in order to become impure, i.e., to sin, they, in Heaven, provide him with an opening to do so, and he is not prevented from sinning. However, if he comes in order to become purified, not only is he allowed to do so, but they, in Heaven, assist him. They further taught:

Shin: Falsehood [sheker]. Tav: Truth [emet].

Why are the letters of the word *sheker* adjacent to one another in the alphabet, while the letters of *emet* are distant from one another? That is because while falsehood is easily found, truth is found only with great difficulty. And why do the letters that comprise the word *sheker* all stand on one foot, and the letters that comprise the word *emet* stand on bases that are wide like bricks? Because the truth stands eternal and falsehood does not stand eternal.